

Na osnovu člana 14. stav 4. Zakona o zaštiti uzbunjivača (Sl. glasnik RS br. 128/2014) „HIP - Petrohemija“ d.o.o. Pančevo (u daljem tekstu „Poslodavac“) zaposlenom/oj - radno angažovanom licu

_____ mat. broj _____ dana _____ 202____. godine daje sledeće:

OBAVEŠTENJE ZAPOSLENOM O PRAVIMA PO OSNOVU ZAKONA O ZAŠTITI UZBUNJIVAČA

Zakon o zaštiti uzbunjivača (Sl. glasnik RS br. 128/2014) je stupio na snagu 04.12.2014. godine a počinje da se primenjuje 05.06.2015. godine.

Shodno odredbama Zakona o zaštiti uzbunjivača zabranjeno je sprečavanje uzbunjivanja pod kojim se po čl. 2. tč. 1) Zakona podrazumeva otkrivanje informacije o kršenju propisa i ljudskih prava, vršenju javnog ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povereno, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, kao i radi sprečavanja štete velikih razmera.

UZBUNJIVAČ je fizičko lice koje izvrši uzbunjivanje u vezi sa svojim radnim angažovanjem, postupkom zapošljavanja, korišćenjem usluga državnih i drugih organa, nosilaca javnih ovlašćenja ili javnih službi, poslovnom saradnjom i pravom vlasništva na privrednom društvu.

Uzbunjivanje može biti: unutrašnje, spoljašnje i uzbunjivanje javnosti.

UNUTRAŠNJE UZBUNJIVANJE je otkrivanje informacije poslodavcu.

SPOLJAŠNJE UZBUNJIVANJE je otkrivanje informacije ovlašćenom organu, a **UZBUNJIVANJE JAVNOSTI** je otkrivanje informacije sredstvima javnog informisanja, putem interneta, na javnim skupovima ili na drugi način kojim se obaveštenje može učiniti dostupnim javnosti.

U postupku unutrašnjeg uzbunjivanja Uzbunjivač može licu koje je ovlašćeno za prijem informacije da podnese informaciju koja sadrži podatke o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, vršenju javnog ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povereno, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu i podatke radi sprečavanja štete velikih razmera.

POSLODAVAC IMA SLEDEĆE OBAVEZE:

- 1) da, u okviru svojih ovlašćenja, preduzme mere radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti u vezi sa informacijom;
- 2) da, u okviru svojih ovlašćenja, zaštiti Uzbunjivača od štetne radnje, kao i da preduzme neophodne mere radi obustavljanja štetne radnje i otklanjanja posledica štetne radnje;
- 3) ne sme preduzimati mere u cilju otkrivanja identiteta anonimnog Uzbunjivača;
- 4) da svim radno angažovanim licima dostavi pismeno obaveštenje o pravima iz ovog zakona;
- 5) da odredi lice ovlašćeno za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem.

POSTUPAK UNUTRAŠNJEG UZBUNJIVANJA

Postupak unutrašnjeg uzbunjivanja započinje dostavljanjem informacije licu koje je kod poslodavca ovlašćeno za prijem informacije. Informacija može da sadrži potpis Uzbunjivača i njegove podatke, a može da bude i anonimna.

Poslodavac je dužan da postupi po informaciji bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema informacije, kao i da obavesti Uzbunjivača o ishodu postupka po njegovom okončanju, u daljem roku od 15 dana od dana okončanja postupka.

Poslodavac je dužan da, na zahtev Uzbunjivača, pruži obaveštenja Uzbunjivaču o toku i radnjama preduzetim u postupku, kao i da omogući Uzbunjivaču da izvrši uvid u spise predmeta i da prisustvuje radnjama u postupku.

Poslodavac, koji ima više od deset zaposlenih, dužan je da donese opšti akt kojim će urediti postupak unutrašnjeg uzbunjivanja i to najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona. Poslodavac je dužan i da odredi lice koje je ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem.

PRAVA UZBUNJIVAČA:

Uzbunjivač ima pravo na zaštitu, u skladu sa zakonom, ako:

- izvrši uzbunjivanje kod poslodavca, ovlašćenog organa ili javnosti na način propisan zakonom;
- otkrije informaciju iz člana 2. tačka 1) zakona u roku od jedne godine od dana saznanja za izvršenu radnju zbog koje vrši uzbunjivanje, a najkasnije u roku od deset godina od dana izvršenja te radnje;
- bi u trenutku uzbunjivanja, na osnovu raspoloživih podataka, u istinitost informacije, poverovalo lice sa prosečnim znanjem i iskustvom kao i Uzbunjivač.

Pravo na zaštitu kao Uzbunjivač, ima lice koje učini verovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja, ako je lice koje je preduzelo štetnu radnju, pogrešno smatralo da je to lice Uzbunjivač, odnosno povezano lice.

Lice koje je u vršenju službene dužnosti dostavilo informaciju ima pravo na zaštitu kao Uzbunjivač ako učini verovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog dostavljanja informacije.

Lice koje traži podatke u vezi sa informacijom, ima pravo na zaštitu kao Uzbunjivač, ako učini verovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog traženja tih podataka.

Lice koje je ovlašćeno za prijem informacije dužno je da štiti podatke o ličnosti Uzbunjivača, odnosno podatke na osnovu kojih se može otkriti identitet Uzbunjivača, osim ako se Uzbunjivač ne saglasi sa otkrivanjem tih podataka, a u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.

Svako lice koje sazna podatke o ličnosti Uzbunjivača, dužno je da štiti te podatke.

Lice ovlašćeno za prijem informacije dužno je da prilikom prijema informacije, obavesti Uzbunjivača da njegov identitet može biti otkriven nadležnom organu, ako bez otkrivanja identiteta Uzbunjivača ne bi bilo moguće postupanje tog organa, kao i da ga obavesti o merama zaštite učesnika u krivičnom postupku.

Ako je u toku postupka neophodno da se otkrije identitet Uzbunjivača, lice ovlašćeno za prijem informacije dužno je da o tome, pre otkrivanja identiteta, obavesti Uzbunjivača.

Lice koje je ovlašćeno za prijem informacije dužno je da štiti podatke o ličnosti Uzbunjivača, odnosno podatke na osnovu kojih se može otkriti identitet Uzbunjivača, osim ako se Uzbunjivač ne saglasi sa otkrivanjem tih podataka, a u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.

Zabranjena je zloupotreba uzbunjivanja. Zloupotrebu uzbunjivanja vrši lice koje:

- dostavi informaciju za koju je znalo da nije istinita;
- pored zahteva za postupanje u vezi sa informacijom kojom se vrši uzbunjivanje traži protivpravnu korist.

ZAŠTITA UZBUNJIVAČA

Zakonom je zabranjeno sprečavanje uzbunjivanja kao i preduzimanje štetne radnje prema Uzbunjivaču.

ŠTETNA RADNJA je svako činjenje ili nečinjenje u vezi sa uzbunjivanjem kojim se Uzbunjivaču ili licu koje ima pravo na zaštitu kao Uzbunjivač ugrožava ili povređuje pravo, odnosno kojim se ta lica stavljaju u nepovoljniji položaj a naročito ako se nepovoljniji položaj odnosi na:

1. sticanje svojstva pripravnika ili volontera;
2. rad van radnog odnosa;
3. obrazovanje, osposobljavanje ili stručno usavršavanje;
4. napredovanje na poslu, ocenjivanje, sticanje ili gubitak zvanja;
5. disciplinske mere i kazne;
6. uslove rada;
7. prestanak radnog odnosa;
8. zaradu i druge naknade iz radnog odnosa;
9. učešće u dobiti poslodavca;
10. isplatu nagrade i otpremnine;
11. raspoređivanje ili premeštaj na drugo radno mesto;
12. nepreduzimanje mera radi zaštite zbog uznemiravanja od strane drugih lica;
13. upućivanje na obavezne zdravstvene preglede ili upućivanje na preglede radi ocene radne sposobnosti.

U slučajevima nanošenja štete zbog uzbunjivanja, Uzbunjivač ima pravo na naknadu štete, u skladu sa zakonom koji uređuje obligacione odnose.

Uzbunjivač prema kome je preduzeta štetna radnja u vezi sa uzbunjivanjem ima pravo na sudsku zaštitu.

Sudska zaštita se ostvaruje podnošenjem tužbe za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem nadležnom sudu, u roku od šest meseci od dana saznanja za preduzetu štetnu radnju, odnosno tri godine od dana kada je štetna radnja preduzeta. U postupku sudske zaštite nadležan je viši sud prema mestu preduzimanja štetne radnje ili prema mestu prebivališta tužioca.

Lice koje je ovlašćeno za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem imenovano je posebnom Odlukom Direktora.

Tekst Zakona o zaštiti uzbunjivača se može pročitati i preuzeti na sajtu Narodne Skupštine Srbije ili na drugim sajtovima na internetu (npr <http://www.overa.rs/zakon-o-zastiti-uzbunjivaca.html>).

Ovim potvrđujem da sam dana _____ 202____. godine primio ovo Obaveštenje:

Zaposleni / a
Radno angažovano lice

Ovlašćeno lice Poslodavca

m.p.